

ALLE ERVAREN IS PERCEPTIE

De wereld bestaat niet. Na de onderzoeken van de filosofen Kant, Schopenhauer en Wittgenstein is dat wel duidelijk. Althans voor filosofen van de idee-alistische denkwijze. En die denkrichting begon al bij Plato omstreeks 400 voor Christus. We kunnen de wereld niet 'kennen' zonder gebruik te maken van onze zintuigen of via wetenschappelijke meetapparaten die onze zintuigen aanvullen. Wat we ook van een brok steen 'weten' (omvang, gewicht, materiaal, hardheid, kleur, plek waar die lag en op welk moment etc.), we zullen nooit weten wat het is om een steen te zijn. Das ding an sich kunnen we nooit 'kennen'. Het enige wat we van de wereld kunnen kennen is de informatie via we onze fysieke zintuigen krijgen. En die informatie is niet altijd even betrouwbaar. Denk maar eens aan de vele vormen van gezichtsbedrog die er bestaan. Schopenhauer omschreef daarom onze buitenwereld als pure representatie, een model, een soort landkaart in onze geest die ieder van ons er zelf van maakt. En omdat we allemaal mensen zijn (en dus taal hebben!), met dezelfde zintuigen en vaak dezelfde maatschappelijke achtergrond, kunnen we over die wereld prima met elkaar van gedachten wisselen. Maar dat betekent nog niet dat die wereld bestaat. We doen met zijn allen 'alsof' die echt bestaat, maar eigenlijk delen we allemaal dezelfde droom. De filosofisch realistische denkwijze zegt dat, ondanks dat 'alsof', we dat dagelijks voor ons leven verder gewoon wel mogen vergeten. Dat we best kunnen leven zonder dat begrip. Maar zoals u in mijn schrijfsels zult zien, is het fundamentele begrip dat 'de' wereld niet bestaat, een kernpunt van kennis voor ons allen, om goed samen te kunnen leven. Dat die waarheid 'pragmatisch' is (James), dat wil zeggen praktische gevolgen voor ons handelen heeft.

Kennis om de wereld te manipuleren. Ieder van ons heeft kennis verworven om de wereld om ons heen (met name de ander) te manipuleren, dat wil zeggen: zodanig te handelen dat de wereld ons geeft wat wij begeren. We kopen met geld voedsel in de supermarkt, en schenken onze vrouw een glas wijn bij kaarslicht met het oog op seks. Dat betekent nog niet dat de wereld feitelijk bestaat. Hooguit dat we weten hoe we die ideële werkelijkheid kunnen manipuleren ten behoeve van onze doelen. We weten inmiddels zelfs hoe we die wereld totaal kunnen vernietigen via atoombommen om onze vijanden niet de overwinning en de macht in de wereld te gunnen.

Alleen ieders eigen wereld bestaat. Ieder van ons heeft zijn eigen beeld van de werkelijkheid. Ieder van ons ervaart de wereld op zijn eigen unieke wijze, hoeveel waarnemingen en kennis we als mensen ook met elkaar delen. Als ik sterf verdwijnt de wereld zoals ik hem ervoer.

Mijn wereld bestaat uit mijn percepties. Mijn manier van kijken met mijn 'database' van kennis en ervaring. Op ieder moment ervaren we de wereld door onze eigen bril en interpreteren haar, creëren er een beeld van door te putten uit de schier oneindige bron van ons bewustzijn waarin eerdere ervaringen en verworven kennis zijn opgeslagen. Een bron die ieder moment verder wordt gevuld door nieuwe ervaringen en nieuw verworven kennis. De wereld is op ieder moment de optelsom van een oneindig aantal percepties van alle op dat moment levende organismen. En juist daarom kan er nooit sprake zijn van één waarheid of de waarheid.